

Bejublad konsert till minne av Johan August Gustafsson

SEGERSTAD

Så ägde den rum i söndags, den sedan länge emotsedda konserten till minne av J.A.G.S., signaturen för Johan August Gustafsson, Segerstad. Det krävdes att många pusselbitar skulle samverka för att detta komplicerade evenemang skulle kunna gå av stapeln. Men pusselbitarna kom på plats och åhörarna i den fullsatta kyrkan i Segerstad lämnade konserten med något förklarar i blicken: de kände att de hade upplevt något alldeles särskilt.

De första pusselbitarna vid tillkomsten av konserten var solocellisten Per Nyström och Cke Lavér med Musik på Allvar, som skulle få kontakt med J.A.G.S.-museet i Segerstad och dess ordförande Marianne Hedelin. I kulissen och redan

Vokalharmonin under ledning av Fredrik Malmberg.

FOTO: ODDBJÖRN ANDERSSON

aktiv fanns kompositören Hans Gurstad-Nilsson. I Stockholm fanns mästerrigisten och körspecialisten Fredrik Malmberg med den renommerade kören Vokalharmonin. Generösa sponsorer alltifrån Mörbylånga kommun, Kalmar Läns hembygdsförbund, Länsmusiken, Ölands Bank, Cementa och Musikverket till Cke Lavér gjorde det hela ekonomiskt genomförbart. Och en kunnig,

huvudsakligen sydöländsk publik utgjorde grädden på moset.

Konserten hade två avdelningar, dels en inledande med enbart kören, dels huvudnumret, Hans Gurstad-Nilssons requiem "J.A.G.S. Den öländske faraonen", båda avsnitten dryga 30 minuter långa.

I den första avdelningen briljerade kören under sin dirigent Fredrik Malmberg med ett program som för-

enade två huvudspår, dels kärlekslyriska stycken med Höga Visan som inspirationskälla, dels rent körlyriska stycken. "Jag är svart, men jag är vacker" var en av titlarna, "Res dig, min älskling" var en annan, båda här översatta från latinet, och båda komponerade på 1500-talet.

Körmedlemmarna var professionella, och mer eller mindre alla med egna solistkarriärer, så det fanns kapacitet så det förslog. "Och en dirigent som vet hur man utnyttjar denna kompetens," suckade hänfört en högkompetent öländsk musikkännare i örat på ÖB:s utsände.

Efter den lyriska inledningen stundade konsertens mer dramatiska huvudnummer, som av kompositören alltså kallats för requiem, en döds- eller själamässa. Beteckningen gäller närmast intensionen, ty librettot är innehållsligt mera uppbyggt för att passa en symfonisk berättelse, här dock som en paradox

utan det symfoniska inslaget. Kompositören skriver i programhäftet att kyrkans liturgi har ersatts av episoder och bilder ur Gustaf-Jons liv. "När jag komponerar, tänker jag i bilder," skriver han också. Även utan librettot i handen kan åhöraren uppfatta årtagen när Gustaf-Jon och hans kumpaner ror ut till det strandade fartyget, detta i sina två syften, att rädda liv och att förse sig av livets goda i lasten. Hjälpa att visualisera bilden har man här också när man hör kören sjunga ordet "Neptun". Ett annat särskilt visuerbart inslag är "påfågelskadensen", som programbladet kallar den fjärde bildens solocelloinslag.

Librettot – och därmed verket – är indelat i sex sådana bilder, delberättelser, kronologiskt hämtade ur Gustaf-Jons liv. Kören utnyttjas som vore den kören i en grekisk tragedi, den berättar och kommenterar förutom att den leder berättelsen framåt, medan Per Ny-

ströms uttrycksfulla, ibland undertryckta, ibland stormande solocello låter Gustaf-Jon själv framträda ur körkollektivet. Solocellon ger samtidigt hela verket en inre spänst och förvisar kören till dess rätta plats, något mera i bakgrunden, där den dock har svårt att hålla sig. Det är ju den som för berättelsen framåt. Sammantaget må det vara den "makrolyssnande" åhöraren obetaget att se verket som ett körverk med solocello eller som ett verk för solocello och kör. Som kompositören själv skriver, med delvis relevans till det just sagda: "Jag vill spänna en båge mellan livsöde och saga, mellan nu och då, öppen att tolka för var och en".

Publiken var inte bara entusiastisk, den var närmast groggy efter denna glansfulla konsert, fylld av inspiration och professionalitet.

Anders Marell

Text

